

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

Projectlocaties 1/11, 16, 19

Ref.: 1806267A00-R19-475
definitief
30 april 2019

Waterschap Brabantse Delta

Contactpersoon De heer R. Nouws

RPS advies- en ingenieursbureau bv

Auteur	Floor Reijngoudt
Projectleider	Jeroen Duifhuizen
Gecontroleerd door	Sanne Tummers
Projectreferentie	1806267A00-R19-475
Versie	definitief

Handtekening

Akkoord Jeroen Duifhuizen
projectleider

Handtekening

Akkoord Sanne Tummers
adviseur ecologie

Dit rapport is vertrouwelijk. Geen enkel deel van dit rapport mag aan derden openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van RPS advies- en ingenieursbureau bv of van de opdrachtgever. Alleen aan het originele complete rapport kunnen rechten worden ontleend. Dit rapport mag UITSLUITEND in zijn geheel worden gereproduceerd.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Onderzoeksvragen	5
1.4	Leeswijzer	5
2	PROJECTOMSCHRIJVING	6
2.1	Projectlocaties	6
2.1.1	Projectlocatie 1/11 en zwaaiikom.....	6
2.1.2	Projectlocatie 16.....	7
2.1.3	Projectlocatie 19.....	8
2.1.4	Planning	8
3	WERKWIJZE QUICKSCAN	9
3.1	Bureaustudie	9
3.2	Veldbezoek.....	9
3.3	Effectanalyse voorgenomen ingreep.....	10
3.4	Maatregelen	10
4	AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN	11
4.1	Vaatplanten	11
4.2	Mossen en korstmossen	11
4.3	Grondgebonden zoogdieren	11
4.4	Vleermuizen	13
4.5	Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats	14
4.6	Broedvogels	15
4.7	Reptielen	15
4.8	Amfibieën	16
4.9	Vissen.....	16
4.10	Ongewervelde diersoorten	16
5	EFFECTANALYSE	17
5.1	Grondgebonden zoogdieren	17
5.2	Vleermuizen	18
5.3	Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats	18
5.4	Broedvogels	19
5.5	Amfibieën	19
5.6	Vissen.....	19
6	VOORZORGSMAATREGELEN	21
6.1	Zorgplicht.....	21
6.2	Broedvogels en amfibieën.....	21
6.3	Vleermuizen	22
7	CONCLUSIE EN ADVIES.....	23
7.1	Conclusie.....	23
7.2	Advies vervolgstappen	23
8	BRONNEN	24

BIJLAGEN

1. Natuurwetgeving
2. Foto's projectlocaties

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het waterschap Brabantse Delta is voornemens om het watersysteem in Waalwijk aan te passen en het peil in het Zuiderafvoerkanaal te verhogen.

In april 2018 zijn een quickscan, voortoets en een toetsing aan Natuurnetwerk Brabant opgesteld door Ecologica voor de aanpassingen in de waterhuishouding in Waalwijk (Houben & Woersem, 2018). In 2019 is een quickscan uitgevoerd in verband met aanvullingen op de voorgenomen maatregelen en een nader onderzoek naar het voorkomen van grote modderkruiper in het projectgebied (RPS 2019).

Voor het project zijn inmiddels wijzigingen ten aanzien van de voorgenomen maatregelen aan de orde, waardoor een toetsing aan beschermde en kwetsbare natuurwaarden moet worden herzien of aangevuld. Bij alle ruimtelijke ingrepen moet worden getoetst of er sprake is van strijdigheid met de Wet natuurbescherming (bijlage 1). Voor het onderhavige project is daarom een quickscan uitgevoerd. De quickscan is gericht op het onderdeel 'Soortenbescherming'.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is inzicht te krijgen in de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen of kunnen voorkomen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden en wat de effecten zijn van de ingreep op deze soorten. De gegevens voortvloeiend uit de quickscan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Wet natuurbescherming (natuurtoets) noodzakelijk is.

1.3 Onderzoeksvragen

De aanpassingen aan de waterhuishouding kan gevolgen hebben voor de ter plaatse voorkomende beschermde flora en fauna. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. De onderzoeksvragen zijn als volgt:

- Welke beschermde soorten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
- Is aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn? Zo ja voor welke soorten?
- Welke effecten ondervinden de aanwezige en te verwachten beschermde soorten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, betreft het hier negatieve effecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen?
- Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen?
- Welke maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te mitigeren of te compenseren?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de ligging van het projectgebied beschreven en de werkzaamheden die uitgevoerd worden. In hoofdstuk 3 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 4 wordt de soortenanalyse beschreven van de soorten die verwacht worden en welke soorten er gevonden zijn tijdens de quickscan. In hoofdstuk 5 wordt de effectanalyse besproken, in hoofdstuk 6 worden voorzorgsmaatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om de werkzaamheden goed te laten verlopen en tot slot hoofdstuk 7 waarin de conclusies beschreven zijn.

2 PROJECTOMSCHRIJVING

2.1 Projectlocaties

De projectlocaties zijn gelegen in Waalwijk en Sprang-Capelle, in de gemeente Waalwijk, provincie Noord-Brabant. De vier projectlocaties worden hieronder beschreven.

2.1.1 Projectlocatie 1/11 en zwaaiikom

Omschrijving projectlocatie

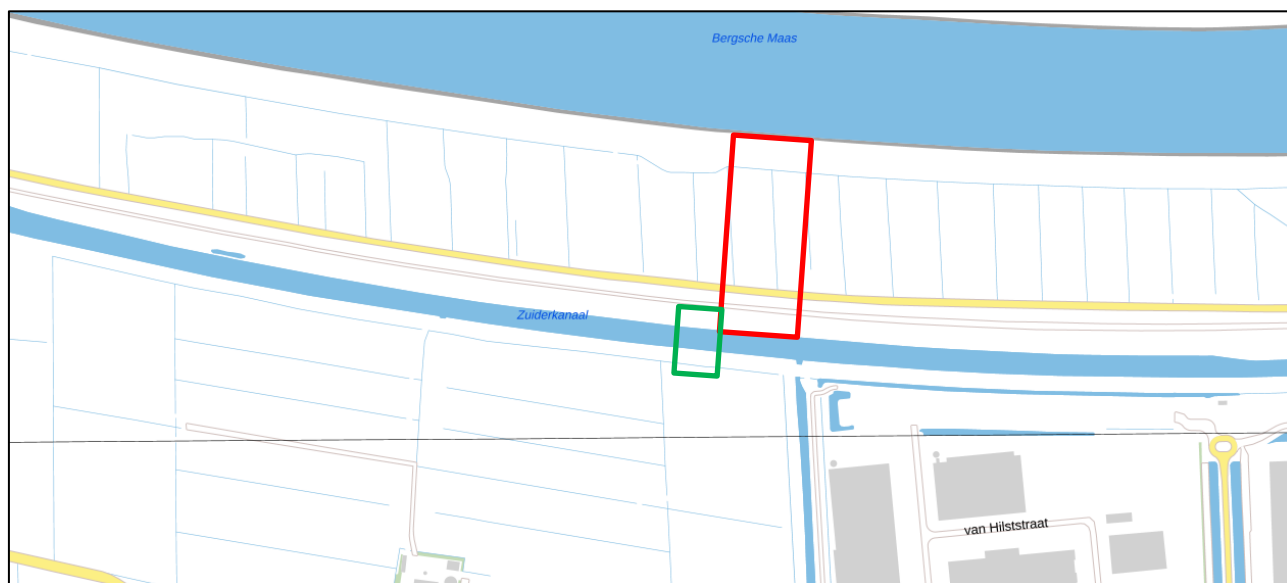
De Amersfoortcoördinaten zijn: 129-413 en 130-413. Figuur 2.1.

Locatie zwaaiikom

De locatie van de zwaaiikom ligt langs het Zuiderkanaal, ten noordwesten van Waalwijk. Op de oeverkant staan meerdere wilgenbomen. Het betreft een flauwe oever met daarachter een dijk. Achter de dijk liggen agrarisch beheerde percelen. Langs de oeverkanten is weinig begroeiing aanwezig.

Locatie 1/11

De locatie ligt ten noorden van het Zuiderkanaal en ten zuiden van de Bergsche Maas, ten noordwesten van Waalwijk. De Zuiderkanaalweg kruist de projectlocatie. Het noordelijk deel van het projectgebied betreft agrarisch beheerde percelen en grasland met watergangen. Het zuidelijk deel betreft een dijk en een flauwe oever met begroeiing van wilgen en riet.

Figuur 2.1: ligging van projectlocatie 1/11 (rode omlijning vlak) en projectlocatie van de zwaaiikom (groene omlijning) (Bron: CC-BY Kadaster)

Ingreep

Locatie zwaaiikom

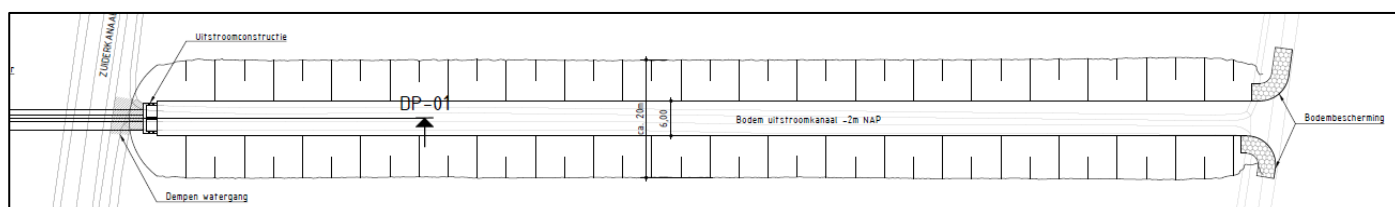
Er wordt een inham gegraven om een schip voor beheer en onderhoud te kunnen laten draaien in het Zuiderkanaal. De afmetingen van de inham zijn 3,0 m over een lengte van 15 m met een ontgravingsdiepte van 2 m.

Locatie 1/11

Ten noorden van de gronddam komt er een watergang vanaf het gemaal naar de Bergsche Maas. Naast de watergang komen twee onderhoudsstroken te liggen van 5 m breed. De watergang wordt gegraven ten behoeve van de uitstroming van het gemaal.

Te graven watergang:

- Lengte 265 m
- Diepte: NAP -2 m
- Breedte: 20 m (inclusief onderhoudsstrook)
- Onderhoudsstroken: 2x 5 m
- Talud: 1: 2,5
- Oeverbescherming 40 m stortsteen
- Af te voeren grond: 5820 m³

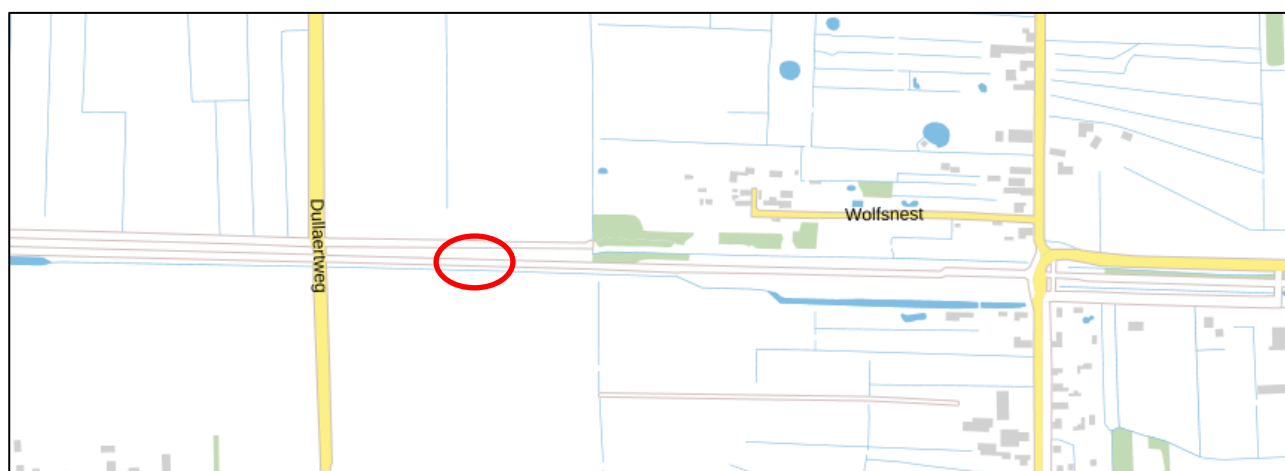
Figuur 2.2: bovenaanzicht van aan te leggen watergang op projectlocatie 1/11

2.1.2 Projectlocatie 16

Omschrijving projectlocatie

De Amersfoortcoördinaten zijn: 128-410. Figuur 2.3.

De stuw ligt in een watergang parallel aan een fietspad, ten oosten van de Dullaertweg te Sprang-Capelle. Rondom de projectlocatie zijn grasland en agrarische percelen aanwezig, in de omgeving zijn bomen en struiken aanwezig. De watergang heeft steile oevers met weinig begroeiing. Langs het fietspad staan lantaarnpalen.

Figuur 2.3: ligging van projectlocatie 16 (rode lijn) (Bron: CC-BY Kadaster)

Ingreep

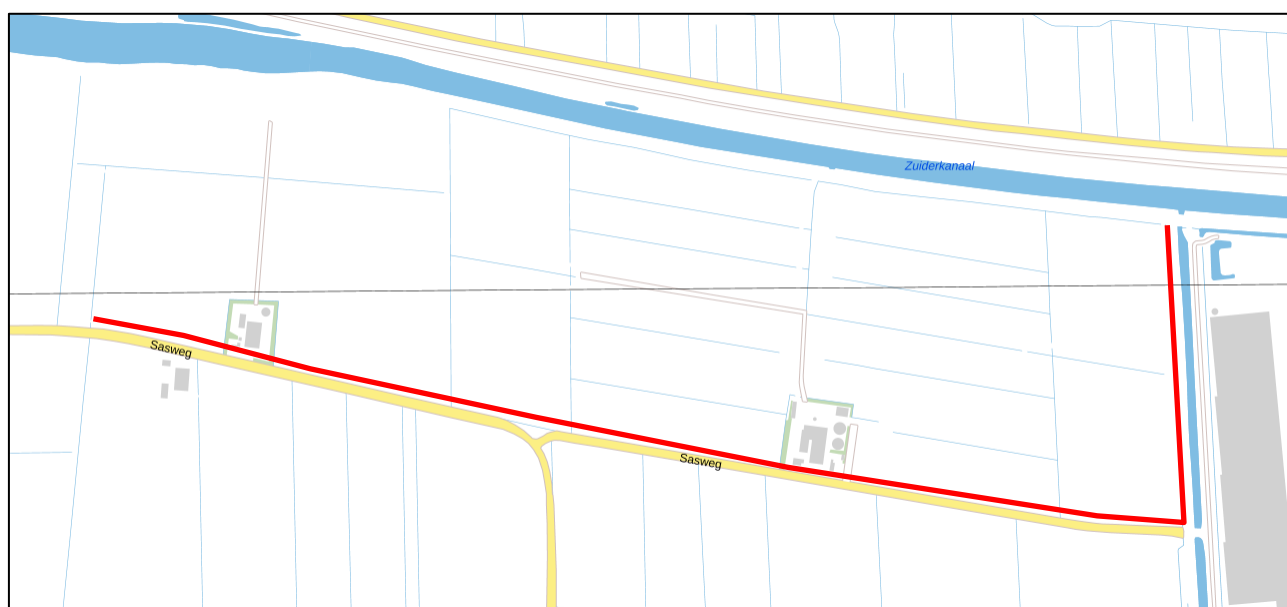
De huidige stuw wordt vervangen door een automatische stuw.

2.1.3 Projectlocatie 19

Omschrijving projectlocatie

De Amersfoortcoördinaten zijn: 128-412, 129-412, 130-412. Figuur 2.4.

De watergang ligt parallel aan de Sasweg en de oostkant ligt haaks aan deze weg. De watergang langs de weg heeft steile oevers met weinig begroeiing. Het deel dat haaks aan de weg ligt, ligt langs een watergang met aan de oostkant dicht begroeid met riet en houtige begroeiing. Rondom de projectlocatie liggen agrarisch beheerde percelen en enkele boerderijen. Ten noorden van deze percelen ligt het Zuiderkanaal.

Figuur 2.4: ligging van projectlocatie 19 (rode lijn) (Bron: CC-BY Kadaster)

Ingreep

- Verbreden van de huidige B-watergang. Huidige breedte tussen de insteken betreft circa 4 tot 4,5 m. Toekomstige breedte circa 7 tot 7,5 m. Oppervlak benodigd voor verbreding is 4.500 m². Verruimen watergang grondverzet betreft ca. 6.300 m³.
- Aanleggen onderhoudsstrook van 5 m. Benodigd oppervlak onderhoudsstrook is 7.500 m².
- Aanwezige houtige vegetatie wordt behouden.

2.1.4 Planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode januari 2020 tot en met juni 2021. De exacte planning voor de werkzaamheden is nog niet bekend.

Het is aan te bevelen dit rapport te herzien wanneer de exacte uitvoeringsperiode en -planning bekend zijn.

3 WERKWIJZE QUICKSCAN

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, wordt een bureaustudie uitgevoerd naar bestaande, beschikbare verspreidingsgegevens. Daarnaast vindt een veldbezoek plaats. In dit hoofdstuk is de werkwijze van de quickscan beschreven.

3.1 Bureaustudie

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet (o.a. Verspreidingsatlas NDFF) te raadplegen. Beschikbare gegevens in de Nationale databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geraadpleegd.

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

De beschikbare gegevens zijn beoordeeld op de bruikbaarheid. Verspreidingsgegevens van vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels, insecten en weekdieren mogen maximaal 5 jaar oud zijn, planten maximaal 10 jaar. Hierbij gelden echter enkele uitzonderingen waardoor verspreidingsgegevens van sommige soorten niet ouder dan 1 of 3 jaar mogen zijn.

De bestaande gegevens worden veelal op uurhok- (5*5 km) of kilometerhokniveau (1*1 km) weergegeven. Een nadeel hiervan is dat dan nog niet met zekerheid bekend is of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt en wat de functie van het gebied is voor deze soort. Daarnaast kan het voorkomen dat gebieden niet onderzocht zijn (of slechts op enkele soortgroepen), of dat de verspreidingsgegevens niet beschikbaar zijn gesteld.

3.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek.

De inventarisatie is uitgevoerd door ter zake kundige¹ ecologen van RPS. Het veldwerk is door een ecooloog uitgevoerd. In het onderstaande overzicht is weergegeven door welke ecooloog en op welke data het veldbezoek heeft plaatsgevonden. Daarbij zijn voor de volledigheid ook de weersomstandigheden vermeld (bron: www.knmi.nl).

tabel 3.1: uitgevoerd veldonderzoek met weersomstandigheden

Weersomstandigheden				Onderzoeker	Onderzoeken
Datum	Temp.	Windkracht	Bewolking	Ter zake kundige	Doel onderzoeken
10-04-2019	10 °C	4 Bft	Licht bewolkt	F. Reijngoudt	Quickscan

¹ Een ecologisch deskundige is een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, en daarbij aantoonbare ervaring en kennis heeft. De persoon voldoet aan één of meerdere eisen die door het Ministerie van LNV zijn gesteld aan een ter zake kundige. RPS is daarnaast lid van de Branchevereniging Netwerk Groene Bureaus.

Het veldonderzoek is op basis van zicht- en geluidswaarnemingen uitgevoerd, vanaf het maaiveld. Waar dit mogelijk was is een Ravon schepnet gehanteerd. Daarnaast is met het veldbezoek een beeld verkregen van de aanwezige biotopen en het landgebruik van het gebied. Met deze informatie wordt beoordeeld of de planten- en diersoorten die in de bestaande verspreidingsgegevens (zoals de NDFF) zijn genoemd, ook in het projectgebied kunnen voorkomen of verwacht kunnen worden. Daardoor is het mogelijk de quickscan in een periode van het jaar uit te voeren waarin niet alle soortgroepen aanwezig of actief zijn.

3.3 Effectanalyse voorgenomen ingreep

Met de verzamelde gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is beoordeeld of de voorgenomen ingreep (voor zover bekend voor een deelgebied) leidt tot negatieve effecten op de aanwezige en/of te verwachten beschermde soorten en hun leefgebied. In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

In deze analyse zijn de effecten zowel op de korte termijn (ten tijde van de werkzaamheden) als op de lange termijn (na afloop van de ingreep) meegenomen. Vervolgens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming aan de orde is.

3.4 Maatregelen

Negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Indien negatieve effecten door de voorgenomen effecten aan de orde zijn, worden in eerste instantie voorzorgsmaatregelen opgenomen om de negatieve effecten alsnog te voorkomen.

Wanneer voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in een aparte natuurtoetsrapportage opgenomen te worden.

4 AANWEZIGE EN TE VERWACHTEN SOORTEN

Hieronder is beschreven welke beschermde of bedreigde soorten in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en het veldonderzoek.

Afhankelijk van in welke periode van het jaar het veldonderzoek heeft plaatsgevonden, is het mogelijk om per soort aan te geven wat de functie van het projectgebied is voor de soort (bijvoorbeeld leef-, voortplantings- en/of foerageergebied). In bijlage 2 zijn enkele foto's weergegeven van het projectgebied.

Voor het projectgebied is per soortgroep eerst vermeld welke waarnemingen van soorten vermeld zijn vanuit de NDFF. Vervolgens is vermeld welke soorten (en of sporen en geluiden) tijdens het veldbezoek zijn waargenomen.

Op basis van de aanwezige biotopen wordt tot slot aangegeven voor welke soorten het projectgebied een functie heeft, bijvoorbeeld als voortplantingsbiotoop, winterbiotoop of onderdeel van een groter foerageergebied.

4.1 Vaatplanten

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is gebleken dat geen beschermde vaatplanten in en rondom de projectlocaties bekend zijn. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen op de projectlocaties.

Geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten ontbreekt vanwege de hoge voedselrijkdom en intensief (agrarisch) beheer op de projectlocaties. Het voorkomen van beschermde vaatplanten kan in deze omstandigheden op de projectlocaties uitgesloten worden.

4.2 Mossen en korstmossen

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is gebleken dat geen beschermde mossen en korstmossen in en rondom de projectlocaties bekend zijn. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde mossen en korstmossen aangetroffen in het projectgebied.

Het voorkomen van beschermde mossen en korstmossen wordt in het projectgebied niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Alle projectlocaties

Op alle projectlocaties zijn in de beschikbare verspreidingsgegevens waarnemingen bekend van algemene grondgebonden zoogdieren. Daarnaast liggen de projectlocaties binnen het verspreidingsgebied van bever en kleine marterachtigen en is het voorkomen van eekhoorn bekend nabij projectlocatie 16.

Algemene grondgebonden zoogdieren

Naar verwachting kunnen algemene soorten als verschillende muizensoorten, egel, konijn, haas, ree en vos voorkomen op de projectlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn ook sporen van ree waargenomen langs de watergang op projectlocatie 19. De projectlocaties bieden voldoende schuilplaatsen en geschikt foerageergebied voor deze soorten langs de oevers en in de aanwezige begroeiing.

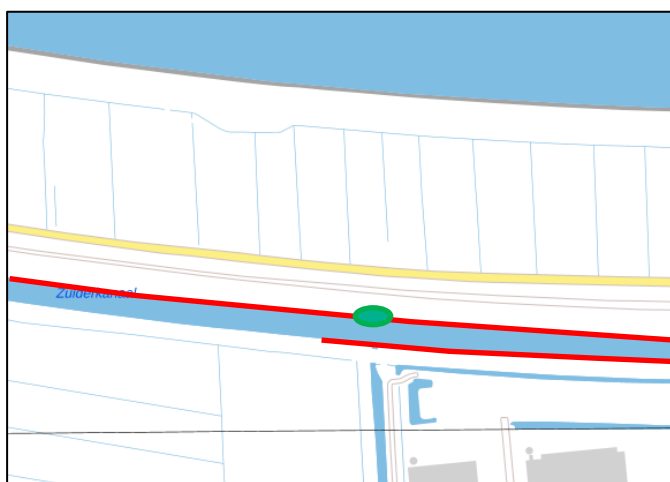
Kleine marterachtigen

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel komen voor in allerlei landschapstypen. Voldoende schuilmogelijkheden zijn op alle projectlocaties aanwezig voor alle drie de soorten, waardoor geschikt leefgebied aanwezig is. Kleine marterachtigen kunnen voorkomen op de projectlocaties.

Bever

De bever kan gevonden worden in overgangsgebieden zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. Bevers geven de voorkeur aan rivieren en meren die omzoomd zijn door broekbossen met bomen als wilg en es. Ze komen zowel langs stilstaand water als stromend water voor, maar een diepte van minimaal 50 cm is een vereiste. Bevers mijden rotsige of open oevers, het is dan ook een vereiste dat bomen langs de oever aanwezig zijn.

Op de projectlocatie 1/11 en zwaai kom langs de oeverkant van het Zuiderkanaal zijn aan weerszijden van de watergang knaag- en sleepsporen van bever waargenomen. Aan de noordkant van het Zuiderkanaal (projectlocatie 1/11) is ook een hol van een bever aangetroffen, zie figuur 4.1.

Figuur 4.1: waargenomen beversporen (rode lijn) en locatie van beverhol (groene cirkel) (Bron: CC-BY kadaster)

Op de projectlocatie 19 langs de Sasweg zijn geen sporen van bever waargenomen in en rondom de watergang. Vanwege het ontbreken van oevervegetatie en het ontbreken van sporen van bever wordt het voorkomen van bevers in de watergang langs de Sasweg niet verwacht. In het westelijk deel van de watergang dat haaks staat op de Sasweg zijn daarentegen wel knaagsporen en sleepsporen waargenomen van bever. Daarnaast is ten westen van de watergang het voorkomen van een beverbucht bekend, zie figuur 4.2.

Figuur 4.2: waargenomen beversporen als knaagsporen en sleepsporen (rode lijn) (Bron: CC-BY Kadaster)

Op de projectlocatie 16 zijn geen sporen, zoals knaagsporen of sleepsporen of beverburchten van bevers aangetroffen. Vanwege het ontbreken van oevervegetatie en het ontbreken van sporen van bever wordt het voorkomen van bevers op deze projectlocaties niet verwacht.

Projectlocatie 16

Eekhoorn

Eekhoorn leeft in verschillende soorten bossen, tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. De eekhoorn bouwt zijn nest in bomen en boomholten. Waarnemingen van eekhoorn zijn bekend nabij de projectlocatie 16. Ten oosten van de projectlocatie zijn meerdere bomen aanwezig, mogelijk zijn hier verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig. Op de projectlocatie zelf ontbreken bomen en daardoor ook geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen. De projectlocatie is in zeer beperkte mate geschikt als foerageergebied voor eekhoorn, vanwege het beperkte voedselaanbod.

4.4 Vleermuizen

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is gebleken dat de gewone dwergvleermuis in en rondom de projectlocaties bekend is. Daarnaast kan ook laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis voorkomen in en rondom de projectlocaties. Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Verblijfplaatsen

In en rondom de projectlocaties zijn bomen en gebouwen aanwezig. Met uitzondering van een wilg langs de Zuiderkanaalweg op projectlocatie 1/11 zijn de bomen op de projectlocaties niet geschikt als voortplantingsplaats of rustplaats voor vleermuizen omdat de bomen geen holtes, scheuren of loshangend schors bevatten. In een wilg op projectlocatie 1/11 zijn spechtengaten aanwezig die mogelijk ook gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor vleermuizen. De gebouwen nabij de projectlocaties zijn potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Foerageergebied en vliegroutes

De bomen en watergangen in en langs de projectlocaties kunnen deel uitmaken van een vliegroute. De projectlocaties zelf zijn geschikt als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Het voorkomen van foeragerende en overvliegende vleermuizen is niet zonder meer uit te sluiten.

4.5 Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats

In de omgeving van projectlocatie 16 is het voorkomen van huismus en gierzwaluw bekend. Op de projectlocaties 1/11 en zwaai kom en projectlocatie 19 is het voorkomen van de buizerd bekend, daarnaast wordt ook het voorkomen van buizerd op de projectlocatie 16 verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn langs projectlocatie 19 nesten van roek waargenomen.

Alle projectlocaties

Buizerd

De buizerd heeft haar verblijfplaatsen in kruinen van hoge bomen (vaak aan de rand van bos), soms lager in struiken en zelden op de grond. Geschikte potentiële nestplaatsen zijn niet aangetroffen op en rond de projectlocaties. De projectlocaties kunnen deel uitmaken van een groter foerageergebied.

Projectlocatie 16

Huisemus en gierzwaluw

De gierzwaluw en huismus hebben hun verblijfplaats in gebouwen onder makkelijk toegankelijke dakbedekking (zoals dakpannen) en nestkasten. Deze verblijfplaatsen zijn niet aanwezig op de projectlocatie, maar mogelijk wel in gebouwen in de directe omgeving. De gierzwaluw en huismus zullen sporadisch gebruik maken van de projectlocatie om te foerageren waarbij de projectlocatie deel kan uitmaken van een groter foerageergebied.

Projectlocatie 19

Roek

Roeken zijn echte koloniebroeders. Zij bouwen slordige nesten in toppen van hoge bomen. Dergelijke nesten zijn aangetroffen in bomenrijen langs de aanwezige boerderijen nabij de projectlocatie, zie figuur 4.3. In de bomen direct langs de projectlocatie zijn geen nesten van roeken aangetroffen. De projectlocatie kan deel uitmaken van een groter foerageergebied.

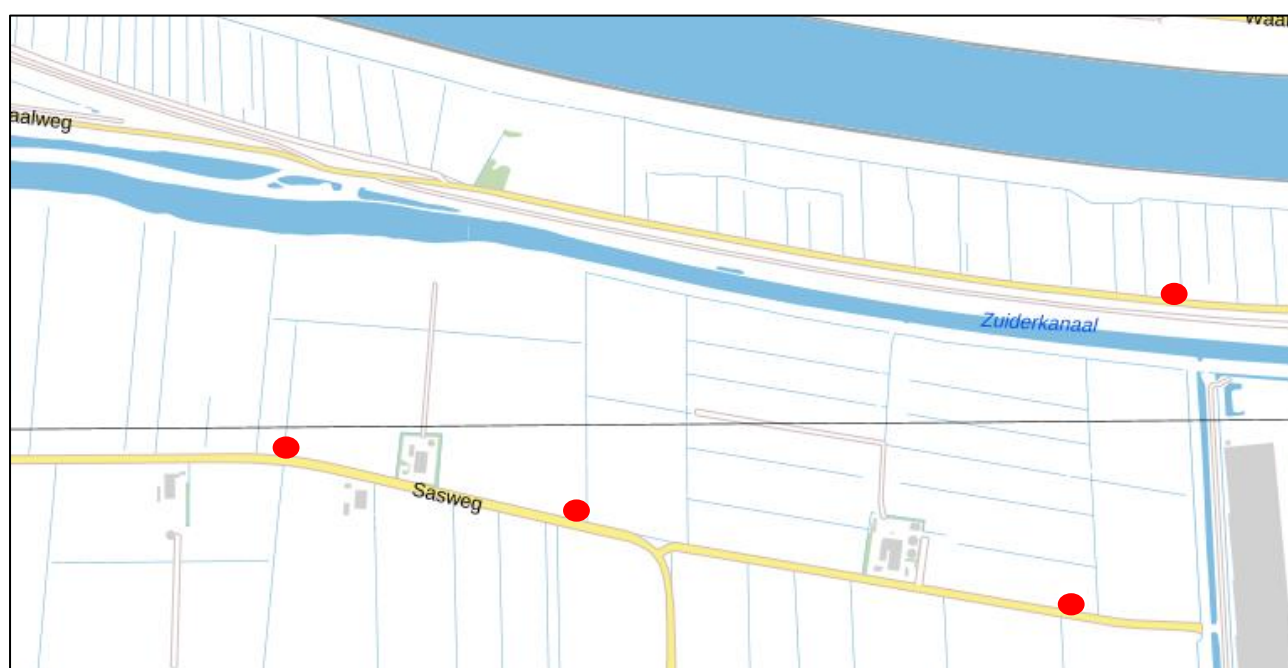
Figuur 4.3: waargenomen roekennesten (rode cirkel) (Bron: CC-BY Kadaster)

4.6 Broedvogels

Alle projectlocaties

Op de meeste locaties zijn broedvogels aangetroffen zoals kievit, blauwe reiger, nijlgans en wilde eend. Verschillende water-, struweel en weidevogels kunnen in of in de directe omgeving van de projectlocaties leven. Voor deze soorten functioneren de projectlocaties als leef- en voortplantingsgebied.

Halverwege projectlocatie 1/11 is in een wilg een spechtenholte aangetroffen en in meerdere bomen langs de Sasweg op projectlocatie 19 zijn nesten van broedvogels waargenomen. Geen van deze nesten waren in gebruik ten tijde van het veldbezoek. De locaties van de nesten zijn weergegeven in figuur 4.4. Op projectlocatie 16 zijn geen nesten van vogels waargenomen.

Figuur 4.4: waargenomen nesten broedvogels (rode cirkel) (Bron: CC-BY Kadaster)

4.7 Reptielen

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is gebleken dat geen beschermde reptielen bekend zijn in en rondom de projectlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of sporen aangetroffen van beschermde reptielen.

De projectlocaties liggen buiten het verspreidingsgebied van beschermde reptielensoorten als ringslang, zandhagedis, muurhagedis, gladde slang of adder. Daarnaast ontbreekt geschikt biotoop voor beschermde reptielen, zoals goed begroeide watergangen of zanderige plaatsen, op de projectlocaties waardoor het voorkomen van beschermde reptielensoorten uitgesloten kan worden.

4.8 Amfibieën

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is het voorkomen van bruine kikker bekend.

Algemene amfibieën

De watergangen op de projectlocaties zijn geschikt als voortplantingshabitat voor algemene amfibieën, zoals bruine kikker en bastaardkikker. Geschikt overwinteringsbiotoop ontbreekt op de projectlocaties vanwege het gebrek aan schuilplaatsen. Het voorkomen van algemene amfibieën op de projectlocaties is niet uit te sluiten.

Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën zoals poelkikker of heikikker wordt niet verwacht op de projectlocaties, omdat geschikt biotoop ontbreekt.

4.9 Vissen

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens is het voorkomen van grote modderkruiper bekend nabij de projectlocaties, in het Natura 2000-gebied 'Langstraat'. Tijdens het veldbezoek is uitsluitend de niet-beschermde tiendoornige stekelbaars gevangen. In 2018 is een eDNA onderzoek uitgevoerd om het voorkomen van de grote modderkruiper vast te stellen in het projectgebied, waaronder projectlocatie 19 en 16. Op projectlocatie 19 is het voorkomen van grote modderkruiper vastgesteld.

Projectlocatie 1/11 is later bijgevoegd en is daarom niet meegenomen in het eDNA onderzoek. De grote modderkruiper komt voor in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en dicht begroeide watervegetatie met een voorkeur voor verlande wateren, moerasgebieden en laag dynamische overstromingsvlakte.

De watergangen op projectlocatie 1/11 zijn in beperkte mate geschikt als leefgebied voor grote modderkruiper, vanwege het gebrek aan oeverplanten en een matige modderlaag. Echter het voorkomen van de grote modderkruiper kan op de projectlocatie niet uitgesloten worden.

4.10 Ongewervelde diersoorten

Alle projectlocaties

Uit de bureaustudie en de analyse van de verspreidingsgegevens zijn geen meldingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten in en rondom de projectlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde diersoorten aangetroffen.

Geschikt biotoop ontbreekt voor beschermde ongewervelde diersoorten en deze worden daarom niet verwacht.

5 EFFECTANALYSE

De voorgenomen ruimtelijke ingreep kan effecten hebben op aanwezige beschermde soorten. Indien negatieve effecten aan de orde zijn, zowel op korte (tijdens de uitvoering in de periode januari 2020 tot en met juni 2021) als op de lange termijn (na de uitvoering) zijn deze in dit hoofdstuk beschreven.

De soortgroepen grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats, broedvogels, amfibieën en vissen kunnen van de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten ondervinden. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke negatieve effecten dit zijn.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Alle projectlocaties

Algemene grondgebonden zoogdieren

Algemene grondgebonden zoogdieren ondervinden door verstoring van hun leefgebied een tijdelijk negatief effect van de werkzaamheden door het doden van individuen of beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de directe omgeving blijft, ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden, voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht.

De algemene grondgebonden zoogdieren (zoals muizen, egel, haas, konijn, ree, vos) zijn vrijgesteld van overtreding van de verbodsbepalingen via een provinciale verordening. Het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor deze soorten is bij ruimtelijke ingrepen niet aan de orde.

Kleine marterachtigen

De werkzaamheden kunnen een tijdelijk negatief effect hebben op kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel), individuen kunnen gedood worden en verblijfplaatsen kunnen beschadigd raken of vernield worden door de werkzaamheden. In de omgeving van de projectlocaties zijn voldoende alternatieve leef- en foerageergebieden aanwezig waar de kleine marterachtigen naar kunnen uitwijken. De tijdelijke verstoring heeft geen significant effect op de instandhouding van de kleine marterachtigen. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat uit een eerdere studie blijkt dat geen extreme verhogingen van het waterpeil aan de orde zijn, waardoor eventuele holen kunnen onderlopen.

VTW 1/11 en zwaairom en projectlocatie 19

Bever

Door het uitvoeren van de werkzaamheden zijn de projectlocaties tijdelijk niet beschikbaar als leefgebied voor de bever. Het uitvoeren van de werkzaamheden kan leiden tot het tijdelijk verstoren van bever en beschadigen of vernielen van voortplantingsplaats of rustplaats van bever. Dit leidt tot een overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming. Voor de bever is het daarom noodzakelijk een verdere toetsing uit te voeren en een ontheffing aan te vragen.

Op de lange termijn worden geen negatieve effecten op bever verwacht, omdat de aard van het projectgebied niet verandert en geschikt leefgebied voor bever aanwezig blijft.

Projectlocatie 16

Eekhoorn

De werkzaamheden kunnen een tijdelijk negatief effect hebben op de eekhoorn omdat de projectlocatie deel uit kan maken van hun foerageergebied en het foerageergebied op de projectlocatie tijdelijk niet beschikbaar zal zijn door de uitvoering van de werkzaamheden. In de directe omgeving blijft voldoende alternatief

rps.nl

foerageergebied aanwezig. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht omdat de aard van de projectlocatie niet verandert.

Conclusie: algemene grondgebonden zoogdieren en kleine marterachtigen kunnen tijdelijke negatieve effecten ondervinden aan de werkzaamheden. Op de projectlocatie 16 kan ook eekhoorn tijdelijk negatieve effecten ondervinden door de werkzaamheden en op projectlocatie 1/11 en zwaairom en projectlocatie 19 zijn negatieve effecten op bever aan de orde. Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten aan de orde op algemene grondgebonden zoogdieren, kleine marterachtigen en eekhoorn. Voor bever dient voor de projectlocaties 1/11 en zwaairom en projectlocatie 16 een verdere toetsing plaats te vinden en een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

5.2 Vleermuizen

Alle projectlocaties

Verblijfplaatsen

Omdat geen werkzaamheden aan gebouwen worden verricht, blijven potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen aanwezig en worden deze niet aangetast door de werkzaamheden.

Indien de wilg op projectlocatie 1/11 toch gekapt wordt, dient deze nader onderzocht te worden op aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Vliegroutes en foerageergebied

Negatieve effecten op foeragerende en langs vliegende vleermuizen kunnen verwacht worden wanneer breed uitstralende bouwverlichting wordt toegepast, in de periode april-november tussen zonsondergang en -opkomst. Foeragerende en passerende vleermuizen kunnen daarvan tijdelijk hinder ondervinden.

Na afloop van de werkzaamheden zijn geen grote veranderingen in het gebied aan de orde. Potentiële verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes blijven op de lange termijn aanwezig en onveranderd.

Conclusie: vleermuizen kunnen tijdelijke negatieve effecten ondervinden bij gebruik van breed uitstralende bouwverlichting. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht.

5.3 Vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats

Ten tijde van de werkzaamheden zijn de projectlocaties tijdelijk niet tot minder geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats. Voldoende alternatief foerageergebied is aanwezig in de omgeving van de projectlocaties. Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten te verwachten omdat de aard van de projectlocaties niet verandert.

Indien bomenkap plaatsvindt van de bomen langs de boerderijen nabij projectlocatie 19 dient een nader onderzoek naar roek uitgevoerd te worden.

Conclusie: negatieve effecten op jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaatsen zijn niet aan de orde, tenzij bomenkap plaatsvindt aan de bomenrijen langs projectlocatie 19. Dan dient een nadere toetsing plaats te vinden om het voorkomen van roeken vast te stellen. De projectlocaties zijn niet tot minder geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats. Voldoende alternatief foerageergebied is aanwezig in de omgeving van de projectlocaties. Op de lange termijn worden geen negatieve effecten verwacht.

5.4 Broedvogels

Alle projectlocaties

Ten tijde van de werkzaamheden zijn de projectlocaties tijdelijk niet tot minder geschikt als leefgebied voor verschillende vogelsoorten.

Ongeacht de periode van de uitvoeringsperiode van de werkzaamheden kunnen broedende vogels aanwezig zijn op de projectlocaties. De werkzaamheden kunnen een negatief effect hebben op broedende vogels. Het is niet toegestaan opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Om negatieve effecten op broedende vogels en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, zijn in hoofdstuk 6 voorzorgsmaatregelen opgenomen.

Conclusie: het uitvoeren van werkzaamheden kan leiden tot negatieve effecten op broedende vogels. Door het nemen van voorzorgsmaatregelen, zie hoofdstuk 6, worden negatieve effecten op broedende vogels geheel voorkomen.

5.5 Amfibieën

Alle projectlocaties

Algemene amfibieën

Algemene amfibieën kunnen voorkomen op de projectlocaties. Door uitvoering van de werkzaamheden zijn de projectlocaties tijdelijk minder geschikt als voortplantingsbiotoop en landbiotoop en kan voortplanting van algemene amfibieën verstoord worden. In de directe omgeving blijft voldoende alternatief leefgebied aanwezig omdat nabijgelegen watergangen niet aangetast worden door de werkzaamheden.

De algemene amfibieën zoals bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander zijn vrijgesteld van overtreding van de verbodsbepalingen via een provinciale verordening. Het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor deze soorten is bij ruimtelijke ingrepen niet aan de orde. Wel is te allen tijde de algemene zorgplicht van toepassing.

Conclusie: door de werkzaamheden zijn de projectlocaties tijdelijk minder geschikt als voortplantingsbiotoop en landbiotoop en kan voortplanting van algemene amfibieën verstoord worden. Op de lange termijn zijn geen negatieve effecten op algemene amfibieën aan de orde.

5.6 Vissen

Projectlocatie 19

Het voorkomen van de grote modderkruiper is vastgesteld op projectlocatie 19. Voor de resultaten van dit onderzoek wordt verwezen naar het rapport 'Natuurtoets Wet natuurbescherming, grote modderkruiper' (Reijngoudt, RPS 2019).

Projectlocatie 1/11

Geschikt leefgebied is in geringe mate aanwezig voor de grote modderkruiper op de projectlocatie. Omdat het leefgebied van de grote modderkruiper tijdelijk aangetast wordt door de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten niet uitgesloten worden. Nader onderzoek dient gedaan te worden om inzicht te krijgen in het voorkomen van de grote modderkruiper in de watergangen op de projectlocatie.

Op de lange termijn worden geen negatieve effecten op grote modderkruiper verwacht indien de aan te leggen watergang vispasseerbaar wordt gemaakt.

Conclusie: nader onderzoek dient gedaan te worden om inzicht te krijgen in het voorkomen van de grote modderkruiper in de watergangen op de projectlocatie.

6 VOORZORGSMATREGELEN

Negatieve effecten op beschermde dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. In dit hoofdstuk zijn de voorzorgsmaatregelen opgenomen ter voorkoming van verstoring of schade aan beschermde natuurwaarden.

Het nemen van de onderstaande opgenomen voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk om een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels, amfibieën en vleermuizen te voorkomen.

Wanneer de voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn, kunnen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen worden. Hiermee wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd. Het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is veelal ontheffingsplichting en worden separaat behandeld wanneer meer duidelijk is over het daadwerkelijk voorkomen van en optreden van effecten op bever en grote modderkruiper. Indien bomenkap plaatsvindt langs projectlocatie 19, dient ook nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het voorkomen van roek.

6.1 Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt te allen tijde de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Maatregelen die invulling geeft aan de algemene zorgplicht is/zijn:

- Werken in één richting zodat soorten de kans krijgen te vluchten naar een veilige omgeving.
- Werken buiten de kwetsbare periode(n) van de beschermde soort(en).
- Voor de aan- en afvoer van materiaal wordt gebruik gemaakt van plaatselijke verharding en platenbanen.

6.2 Broedvogels en amfibieën

Het verstoren van broedende vogels en het wegnemen of vernielen van eieren zijn niet toegestaan onder de Wet natuurbescherming. Een vaste broedperiode of -seizoen bestaat niet, de kans op aanwezigheid van broedende vogels is het grootst in de periode maart-augustus. De periode en duur van het broeden zijn afhankelijk van de vogelsoort en de weersomstandigheden.

Ten aanzien van algemene amfibieën geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen via een provinciale verordening, wel geldt de zorgplicht. Om voortplanting van amfibieën in de watergangen te voorkomen en daarmee het onnodig verstoren van de voortplanting, dient aanwezige oever- en watervegetatie verwijderd te worden in de periode februari tot en met augustus. Hierdoor wordt de kans op voortplantingsactiviteit van algemene amfibieën sterk verkleind.

Om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen de volgende voorzorgsmaatregelen te worden nageleefd:

- De projectlocaties dienen minimaal 1 week voorafgaand aan de start van de werkzaamheden gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedende vogels. Wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn, dient de aanwezige (grazige-/oever-)vegetatie gemaaid te worden (< 10 cm).

Het maaisel dient afgevoerd te worden tot buiten het werkgebied. Hiermee wordt de beschutting voor vogels en amfibieën weggenomen. Vervolgens kunnen de werkzaamheden voortgezet worden, zonder dat deze negatieve effecten op broedende vogels veroorzaken.

- Indien broedende vogels aanwezig zijn, ook ten tijde van de werkzaamheden, zal in overleg met een ter zake kundige ecoloog worden bepaald welke afstand tot de broedlocatie aangehouden moet worden.
- Wanneer verstoring van broedende vogels en wegnemen of vernielen van eieren niet voorkomen kan worden, dient het werk uitgesteld te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen en het nest niet meer gebruikt wordt.

6.3 Vleermuizen

Om de aanwezige foeragerende en passerende vleermuizen niet te verstoren en indirect schade toe te brengen aan kraamkolonies, mag in de periode april tot en met november bij werkzaamheden geen gebruik gemaakt worden van breed uitstralende bouwverlichting tussen zonsondergang en -opkomst.

7 CONCLUSIE EN ADVIES

7.1 Conclusie

Ten behoeve van de aanpassingen aan de waterhuishouding in Waalwijk is een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Uit deze quickscan komt het volgende naar voren:

- Beschermde soorten die verwacht worden in het projectgebied zijn grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats, broedvogels, amfibieën en vissen.
- Beschermde vaatplanten, reptielen en ongewervelde diersoorten zijn niet aanwezig en worden niet verwacht binnen de begrenzing van de projectlocaties op basis van het ontbreken van geschikt biotoop.
- Voor grote modderkruiper wordt (is) een aanvullend onderzoek uitgevoerd en er dient voor projectlocatie 1/11 een nader onderzoek naar grote modderkruiper uitgevoerd te worden.
- Het opvolgen van de voorzorgsmaatregelen uit hoofdstuk 6 is van belang tijdens de uitvoering voor broedvogels, algemene amfibieën en vleermuizen.
- Voor bever en grote modderkruiper dient een verdere toetsing uitgevoerd te worden naar de effecten van de werkzaamheden op deze soort en dient een ontheffing aangevraagd te worden.
- De quickscan is opgesteld op basis van de beschikbaar gestelde informatie over mogelijke maatregelen. De exacte uitvoeringsperiode is echter nog niet bekend. Het uitvoeren van een volledige effectanalyse, met vervolgens uitspraken over de noodzaak van een ontheffingsaanvraag, is daardoor niet mogelijk.
- Door het nemen van voorzorgsmaatregelen worden negatieve effecten op beschermde soorten voorkomen, met uitzondering van de bever en grote modderkruiper, waardoor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet nodig is.

7.2 Advies vervolgstappen

Bever

Op projectlocaties 1/11 en zwaairom en projectlocatie 19 dient nader onderzoek naar het voorkomen van bever uitgevoerd te worden.

Grote modderkruiper

Op projectlocatie 1/11 dient nader onderzoek gedaan te worden naar het voorkomen van grote modderkruiper in de watergangen op de projectlocatie, met behulp van eDNA onderzoek.

8 BRONNEN

Geraadpleegde literatuur:

- Houben, S. & Woersem, van, I. Quicksan en voortoets Aanpassing waterhuishouding Waalwijk. Ecologica, d.d. april 2018.
- Kennisdocument bever, versie 1.0, BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument grote modderkruiper, versie 1.0, BIJ12 juli 2017.
- Reijngoudt, F. & Tummers, S. Natuurtoets Wet natuurbescherming grote modderkruiper. RPS, februari 2019.
- Stee, van der, J. Vraagspecificatie: Aanbesteding adviesdienstenproject Aanpassen waterhuishouding Waalwijk. Brabantse Delta, d.d. 4 juni 2018.

Geraadpleegde internetpagina's:

- ndff-ecogrid.nl
- www.zoogdierenvereniging.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.vleermuis.net
- pdokviewer.pdok.nl
- www.bij12.nl

Bijlage

1. Natuurwetgeving

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Al enige jaren is sprake van decentralisatie op het gebied van de diverse 'groene taken'. Met de Wet natuurbescherming is de tendens van decentralisatie formeel bekrachtigd en zijn enkele nieuwe instrumenten toegevoegd. De Wet natuurbescherming moet op termijn (2018) opgaan in de Omgevingswet. De bepalingen en instrumenten uit de Wet natuurbescherming zijn hier al (grotendeels) op voorbereid.

Het bevoegd gezag gaat over naar de provincie. Ten aanzien van projecten op nationale schaal blijft de Rijksdienst van Ondernemend Nederland bevoegd gezag.

Voor de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de Soortenbescherming twee richtlijnen en een nationaal beschermingsregime van toepassing:

- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn
- Nationale soorten

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.1

Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.

Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

Deze richtlijn is inclusief het Verdrag van Bern (bijlage II) en het Verdrag van Bonn (bijlage I).

De in de Habitatrichtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000), zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

In bijlage I van de Habitatrichtlijn wordt de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd, waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te houden. Een aantal van deze soorten heeft een prioritaire status, wat inhoudt dat niet alleen de soort, maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen, te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.5

Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

Lid 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Lid 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationale soorten

De nationale soorten betreffen een bescherming van een lijst met zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers (onderdeel A) en planten (onderdeel B). Het betreffende bevoegd gezag stelt in een verordening vast voor welke van deze soorten de verbodsbepalingen onverminderd gelden en voor welke soorten een vrijstelling geldt.

Verbodsbepalingen

Artikel 3.10

Lid 1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde "houtopstanden").

Het verbod op het geheel of gedeeltelijk vellen van houtopstanden is niet van toepassing op:

- Houtopstanden binnen de grenzen van de bebouwde kom
- Houtopstanden op erven of in tuinen
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden
- Naaldbomen, bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan 20 jaar.
- Kweekgoed
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs watergangen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden
- Dunnen van een houtopstand
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa welke ten minste eens per tien jaar worden geoogst. En bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid als aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter en aangelegd na 1 januari 2013.

De herplantplicht van houtopstanden geldt niet voor maatregelen ten behoeve van natuurontwikkelingen (in het kader van het halen van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden en opgelegde mitigatie of compensatie in het kader van vergunningen of ontheffingen) en het creëren of onderhouden van brandgangen.

Provincies kunnen vrijstellingsregels of nadere regels voor een ontheffing voor herplantplicht opstellen.

Rode lijsten

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels
- dagvlinders
- zoogdieren
- reptielen en amfibieën
- paddenstoelen
- libellen
- krekels en sprinkhanen
- korstmossen
- zoetwatervissen.

De Rode lijsten komen voort uit het Verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rode Lijst soorten genieten geen wettelijke bescherming.

Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

Bijlage

2. Foto's projectlocaties

Projectlocatie 1/11 en zwaaiikom

Projectlocatie 19

Projectlocatie 16

